

Sygn. akt VIII C 1154/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia Wydział VIII Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Anna Martyniec

Protokolant: Małgorzata Pluskota

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko I. K.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 28 listopada 2012 r. w części, tj. ponad kwotę 1 250 zł (tysiąc dwieście pięćdziesiąt złotych) należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty i w tym zakresie powództwo oddala;

II. zasądza od strony powodowej (...) S.A. we W. na rzecz pozwanej I. K. kwotę 48,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 31 października 2012 r. strona powodowa (...) S.A. we W. domagała się zasądzenia od pozwanej I. K. kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, iż pozwana wystawiła weksel własny P. W. na kwotę 5.000 zł, płatny we W., z terminem płatności na 9 kwietnia 2012 r. Wskazana należność nie została uregulowana. W dniu 21 maja 2012 r. P. W. przeniósł w/w weksel przez indos na rzecz powoda. W tym samym dniu dokument ten został wydany powodowi. Strona powodowa wskazała, że powyższe oznacza, iż wraz z dokonaniem indosu i wydaniem weksla powodowi (indosatariuszowi) nastąpiło przeniesienie na niego praw z weksla (art. 14 prawa wekslowego).

W dniu 28 listopada 2012 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (k. 22).

Wniesionymi w dniu 17 grudnia 2012 r. zarzutami pozwana I. K. zaskarżyła nakaz zapłaty w części $\frac{3}{4}$ żądanej kwoty 5.000 zł domagając się uchylenia w tej części nakazu zapłaty i oddalenia powództwa. Pozwana wskazała, że „chwilówki” udzielono jej w kwocie 500 zł na 30 dni dnia 9 marca 2012 r. W tym dniu opisaney umowy (...) D. podsunął jej czek i dyktował treść, którą wpisano w czeku.

W piśmie procesowym z dnia 25 października 2013 r. strona powodowa wskazała, że nabyła weksel przez indos, zatem nie ma wiedzy o stosunkach łączących pozwaną z P. W., a nadto w takim przypadku prawo wekslowe wyłącza możliwość podnoszenia zarzutów, opartych na osobistych stosunkach dłużnika wekslowego z wystawcą i poprzednimi posiadaczami weksla.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 marca 2012 r. pozwana I. K. jako pożyczkobiorca zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., reprezentowaną przez J. D., umowę pożyczki nr (...). Pożyczkodawca udzielił pozwanej pożyczki w wysokości 500 zł. Okres pożyczki strony określiły na jeden miesiąc, po tym terminie pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty kapitału, odsetek, prowizji, opłaty za poręczenie oraz wszystkich pozostałych kosztów wynikających z umowy. Oprocentowanie pożyczki wynosiło 12% w skali roku, czyli 1% w okresie trwania pożyczki; prowizja za udzielenie pożyczki wynosiła 15% i była płatna wraz z odsetkami w terminie zwrotu pożyczki. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki było podpisanie przez pożyczkobiorcę weksla na dziesięciokrotność kwoty pożyczki, który w przypadku terminowej spłaty pożyczki miał być zwrócony pożyczkobiorcy lub zniszczony przez pożyczkodawcę. Strony zastrzegły, że w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca ma prawo wykorzystać weksel wysyłając go do Sądu z żądaniem zapłaty pełnej sumy weksla, a także ma prawo sprzedać lub przekazać weksel i prawa z niego wynikające w dowolny sposób podmiotom lub osobom trzecim, a pożyczkobiorca nie będzie wnosił z tego tytułu żadnych zarzutów ani sprzeciwów; w przypadku wniesienia do Sądu zarzutów lub sprzeciwów od nakazu zapłaty z weksla przez pożyczkobiorcę, stają się one bezskuteczne na skutek zawarcia tej umowy.

Strony postanowiły również, że:

- od niespłaconej w terminie raty pożyczkobiorca zapłaci pożyczkodawcy odsetki karne w wysokości 2% kwoty pożyczki w stosunku dziennym;
- pożyczkobiorca zleca firmie (...) z siedzibą w M. poręczenie swojej pożyczki i zobowiązuje się zapłacić na rzecz pożyczkodawcy kwotę 300 zł miesięcznie za każdy miesiąc trwania umowy pożyczki za w/w poręczenie;
- za brak terminowej wpłaty opłaty za poręczenie pożyczkobiorca zapłaci pożyczkodawcy opłaty dodatkowe za nieterminowość wynoszące 50 zł dziennie za każdy dzień opóźnienia z wpłatą;
- każdorazowo po spłacie pożyczki lub jej części pożyczkobiorca ma obowiązek wysłać do pożyczkodawcy pocztą zwykłą lub mailową potwierdzenie wpłaty; w przypadku nie wysłania takiego potwierdzenia pożyczkodawca ma prawo żądać zapłaty w wysokości 50 zł za każdy dzień opóźnienia w wysyłce potwierdzenia wpłaty;
- w przypadku opóźnień pożyczkobiorcy w spłacie pożyczki pożyczkodawca ma prawo wysłać dowolną ilość wezwań do spłaty pożyczki za pomocą poczty tradycyjnej oraz mailowej na adresy podane w umowie pożyczki; za każde wezwanie pożyczkodawca nalicza opłatę w wysokości 100 zł;
- w przypadku opóźnień w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę pożyczkodawca ma prawo dowolną ilość razy wezwać telefonicznie pożyczkobiorcę do spłaty pożyczki; za każdy telefon do pożyczkobiorcy pożyczkodawca nalicza opłatę w wysokości 100 zł, przy czym nie jest wymagane dokumentowanie połączenia;
- w przypadku opóźnień w spłacie pożyczki pożyczkodawca ma prawo wysłać sms-y przypominające o zaległości; za każdy sms pożyczkodawca ma prawo naliczyć opłatę w wysokości 100 zł, przy czym nie jest wymagane dokumentowanie wysyłania sms-ów.

Po podpisaniu umowy pozwana wypełniła weksel wpisując, że 9 kwietnia 2012 r. zapłaci za ten własny weksel na zlecenie P. W. kwotę 5.000 zł bez protestu. Treść weksla została jej podyktowana przez J. D.

Dowód: - umowa pożyczki nr (...), k. 37-39.

W dniu 21 maja 2012 r. P. W. przeniósł weksel przez indos umieszczając na jego odwrocie podpisaną przez siebie adnotację: „Ustępuję bez odpowiedzialności za zapłatę na rzecz spółki (...) S.A. z siedzibą we W.”.

Dowód: - weksel, kopia w aktach, k. 5.

Sąd zważył, co następuje:

Zarzuty od nakazu zapłaty w części, w jakiej nakaz został zaskarżony, były zasadne w całości.

Strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanej I. K. kwoty 5.000 zł wynikającej z weksla własnego wystawionego przez pozwaną na zlecenie P. W. i indosowanego na stronę powodową. Pozwana podniosła, że weksel wystawiony był na zabezpieczenie umowy pożyczki udzielonej jej w kwocie 500 zł. Kwestią podlegającą rozstrzygnięciu przez Sąd było, czy pozwana może skutecznie podnosić zarzuty ze stosunku podstawowego przeciwko żądaniu zapłaty weksla własnego indosowanego na stronę powodową.

Weksel został przez pozwaną wystawiony na zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umowy pożyczki zaciągniętej przez pozwaną w (...) Sp. z o.o. Stanowi o tym wyraźnie umowa w punktach 8-11.

Przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe stanowią, że będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco (art. 16. zd. 1). informacje o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

komentarze praktyczne

komentarze

Osoby, przeciw którym dochodzi się praw z wekslu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika (art. 17.).

Powołany przepis art. 17 prawa wekslowego chroni indosatariusza, wykluczając podnoszenie przeciw niemu tych zarzutów, które dłużnik miał wobec zbywcy. Do zarzutów „opartych na stosunkach osobistych” dłużnika z poprzednim posiadaczem weksla należy zaliczyć przede wszystkim zarzuty opierające się na porozumieniu dłużnika z wierzycielem co do celu wystawienia weksla czy też dokonania innej czynności zobowiązującej. Istnienie i treść tych zarzutów zależy przede wszystkim od tego, czy weksel został wystawiony, przyjęty czy indosowany w związku z jakimś zobowiązaniem (stosunkiem podstawowym) pomiędzy stronami. Znaczenie art. 17 polega zatem na tym, że w razie przeniesienia wierzytelności przez indos lub przez wydanie weksla indosowanego In blanco w zasadzie wyłączona jest możliwość podnoszenia przez dłużnika zarzutów przysługujących mu wobec poprzedniego wierzyciela, a mających charakter zarzutów osobistych. Od tej zasady ustawa wprowadza wyjątek, polegający na możliwości podniesienia wobec nabywcy takich zarzutów – w przypadku, gdy nabywca działał świadomie na szkodę dłużnika. To określenie w doktrynie i orzecznictwie interpretowane jest przeważnie w ten sposób, że nabywca działa świadomie na szkodę dłużnika, gdy w chwili nabycia wierzytelności wie o istnieniu po stronie dłużnika podstawy do zarzutu wobec zbywcy i nabywając wierzytelność chce pozbawić, ze szkodą dla niego, możliwości podniesienia tego zarzutu (zob. wyrok SN z 21.10.1998 r., II CKN 10/98, OSN 1999/5/93; wyrok SN z 13/-2/2003 r., III CKN 567/01, LEX 78866).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy po raz kolejny podkreślenia wymagało, że przedmiotowy weksel został przez pozwaną wystawiony na zabezpieczenie spłaty pożyczki zaciągniętej w oparciu o umowę z dnia 9 marca 2012 r. i zarzuty z tej umowy pozwana podniosła wskazując, że wysokość zadłużenia wynosiła 500 zł plus odsetki. Sąd zważył, że osobą podpisującą umowę pożyczki ze strony pożyczkodawcy był (...) D. i on też był prezesem zarządu strony powodowej uprawnionym do jednoosobowej reprezentacji (jego podpis widnieje na pozwie, a z załączonego odpisu z KRS wynika pełnienie funkcji prezesa zarządu). Tym samym strona powodowa nabywając weksel wiedziała o tym, że był on wystawiony na zabezpieczenie tego zobowiązania, znała treść umowy pożyczki i wysokość zadłużenia pozwanej z tego tytułu. W ocenie Sądu zbycie weksla przez indos miało jedynie na celu pozbawienie

pozwanej możliwości podnoszenia zarzutów ze stosunku podstawowego i było świadomym działaniem na jej szkodę. Tym samym zaistniał wyjątek przewidziany art. 17 prawa wekslowego, pozwalający pozwanej na podnoszenie zarzutów ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki z dnia 9 marca 2012 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał zarzuty pozwanej za uzasadnione. Strona powodowa nie przedłożyła bowiem żadnego rozliczenia zobowiązania pozwanej z tytułu zaciągniętej pożyczki. Brak było zatem podstaw do uwzględnienia żądania zapłaty w jakiegokolwiek części w zakresie, w jakim pozwana zaskarżyła nakaz zapłaty.

Sąd zważył ponadto, że zapisy umowy pożyczki w znaczącej części albo były sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami (w tym w zakresie wysokości odsetek karnych – przekraczających dopuszczalne odsetki maksymalne określone w art. 359 k.c. czy też zakaz dla pożyczkobiorcy podnoszenia zarzutów przeciwko żądaniu zapłaty z weksla) albo stanowiły niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 358¹ k.c. Z tych też tytułów nie wiązały pozwanej.

Mając powyższe na uwadze Sąd uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w zakresie zaskarżonym, tj. ponad kwotę 1.250 zł należności głównej wraz z odsetkami od tej kwoty i w tym zakresie powództwo oddalił.

Orzeczenie o kosztach znalazło podstawę w treści art. 100 zd. 2. k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Mając na uwadze, że pozwana wygrała sprawę w 75%, taką część poniesionych przez nią kosztów Sąd zasądził od strony powodowej (75% z 75 zł uiszczonych jako opłata od zarzutów).